

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

روان‌شناسی

مدرسه

طرح آموزش و تمرین ۳

انجمن ملی روان‌شناسان مدرسه آمریکا

جیم یسلدیک	دیان موریسون
متی برنز	سنت اورتیز
پگ داوسون	سیلویا روسنفیلد
برنا کللی	کتی تلووز

ترجمه دکتر محمدعلی اسلامی

مدرس دانشگاه

انتشارات آوای نور

تهران - ۱۳۹۶

عنوان و نام پدیدآور	: روان شناسی مدرسه: طرح آموزش و تمرین ۳/ انجمن ملی روان شناسان مدرسه آمریکا جیم یسلدیک ... [و دیگران]: ترجمه محمدعلی اسلامی.
مشخصات نشر	: تهران: آوای نور، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۱۰۷ ص: جدول، نمودار؛ ۵/۲۱×۵/۱۴ س.م.
شابک	: ۸۰۰۰۰ روال 7-328-309-600-978:
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: عنوان اصلی: School psychology : a blueprint for training and practice III, 2006.
یادداشت	: جیم یسلدیک، متی برنز، پگ داوسون، برنا کللی، دیان مورسون، سنت اورتیز، سیلویا روستفیلد، کتی تلووز.
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱-۷.
موضوع	: روان شناسی تربیتی Educational psychology
موضوع	: روان شناسان آموزگانه School psychologists
شناسه افزوده	: یسلدیک، جیمز ای. Ysseldyke, James E.
شناسه افزوده	: اسلامی، محمدعلی، ۱۳۶۵ - مترجم
شناسه افزوده	: انجمن ملی روان شناسان مدرسه آمریکا
شناسه افزوده	: National Association of School Psychologists
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۶ ۹/۱-۵۱LB
رده بندی دیویی	: ۱۵/۳۷-
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۹۳۳۹۶۹

تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهید وحید نظری،
پلاک ۹۹، طبقه دوم تلفن: ۶ و ۶۶۹۶۷۳۵۵ / شماره: ۶۶۴۸۰۸۸۲

روان شناسی مدرسه؛ طرح آموزش و تمرین ۳

تالیف: انجمن ملی روان شناسان مدرسه آمریکا

جیم یسلدیک - دیان مورسون - متی برنز - سنت اورتیز - پگ داوسون

سیلویا روستفیلد - برنا کللی - کتی تلووز

ترجمه: دکتر محمدعلی اسلامی

طراحی جلد و صفحه آرای: علی موحدی

ناشر: انتشارات آوای نور

نوبت چاپ: اول - پاییز ۱۳۹۶

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۷-۳۲۸-۳۰۹-۶۰۰-۹۷۸

قیمت ۸۰۰۰ تومان

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

روان‌شناسی مدرسه؛ طرح آموزش و تمرین ۳ ۵

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۷
مقدمه	۱۲
تنظیم گامی برای طرح ۳: بستر کنونی	۲۰
موفقیت‌ها و روندهای نوید دهنده در مدارس امروز.....	۲۰
موفقیت‌ها و روندهای نوید دهنده در آموزش و تمرین روان‌شناسی مدرسه ..	۲۴
عوامل اجتماعی	۲۸
جامعه و نظام های گوناگون	۲۸
کاربرد تکنولوژی و تاثیر آن	۲۹
اوقات دلواپسی	۳۱
عوامل تحصیلی	۳۳
پاسخگویی در مدارس K-12	۳۳
جمعیت‌شناسی روان‌شناسی مدرسه	۳۴
انفصال بین تحقیق و تمرین	۳۵
طرح ۳: مدل آموزش و تمرین روان‌شناسی مدرسه	۳۷
مقدمه	۳۷
طرح ۳: مدل	۴۰
طرح ۳: مولفه های مدل	۴۲
نتیجه ۱: بهبود شایستگی همه کودکان	۴۳
نتیجه ۲: ایجاد و حفظ ظرفیت نظام ها	۴۵
نظام ارائه خدمت	۴۶
حوزه های شایستگی	۴۹

۶ روان‌شناسی مدرسه؛ طرح آموزش و تمرین ۳

- حوزه های شایستگی برای آموزش و تمرین روان‌شناسی مدرسه ۵۱
- شایستگی های اساسی ۵۳
- مهارت های همکاری و بین فردی ۵۳
- ارائه خدمت حساس و آگاهی از گوناگونی ۵۵
- کاربردهای تکنولوژیکی ۵۸
- مسئولیت پذیری اجتماعی، اخلاقی، قانونی و حرفه ای ۶۱
- شایستگی های کارکردی ۶۳
- پاسخگویی و تصمیم گیری مبتنی بر داده ۶۳
- ارائه خدمت مبتنی بر نظام ۶۶
- ارتقاء توسعه مهارت های شناختی و تحصیلی ۷۰
- ارتقاء رشد تندرستی، مهارت های اجتماعی، سلامت روانی، و شایستگی های زندگی ۷۲
- ارتباط با تمرین و آموزش ۷۵
- نمونه هایی در این حوزه ۸۰
- نمونه ۱ تمرین طرح ۳ ۸۰
- نمونه ۲، تمرین طرح ۳ ۸۳
- نمونه های آموزشی ۹۰
- نمونه ۱ آموزشی طرح ۳ ۹۰
- نمونه ۲ آموزشی طرح ۳ ۹۶
- عملی کردن طرح ۱۰۱
- پاورقی ۱۰۴
- جدول حوزه ها شایستگی ۱۰۵
- منابع و مآخذ ۱۰۷

پیشگفتار

نُه سال قبل، طرح^۱ ۲ منتشر شد تا راهنمایی‌هایی برای تمرین و آموزش در روان‌شناسی مدرسه^۲ ارائه شود و همچنین نقطه‌ی آغاز بحث برای جهت‌گیری‌های آینده‌ی این حرفه باشد. تکالیف این طرح، به شناسایی ۱۰ حوزه آموزش و تمرین، مسائل کلیدی پیش روی این حوزه، و دستاوردهای روان‌شناسی از دهه ۱۹۶۰ تا دهه ۱۹۹۰ منجر گردید. طرح ۲ موفق به تحقق اهدافش شد؛ این طرح مباحثی را بازگشود و به عنوان سیاست رسمی انجمن ملی روان‌شناسان مدرسه^۳ آمریکا در جولای سال ۱۹۹۷ پذیرفته شد. علاوه بر این، استانداردهای آموزشی انجمن ملی روان‌شناسان مدرسه از طرح ۲ به عنوان قالب و الگواستفاده کرده و تکنولوژی را به عنوان یک حوزه جداگانه بدان اضافه کرد.

در نه سال گذشته، خیلی‌ها در آمریکا و سطح بین‌المللی ظهور یافته‌اند. قوانین فدرال جدید- هیچ کودکی بدون پشتیبان نباشد^۴ (NCLB) و قانون افراد با ناتوانایی‌های پیشرفت تحصیلی^۵ سال ۲۰۰۴ (IDEA) تصویب شد و تاکید زیادی بر پاسخگویی^۶، آزمون سطح

-
1. Blueprint
 2. School Psychology
 3. National Association Of School Psychologists
 4. No Child Left Behind
 5. Individuals With Disabilities Education Improvement Act
 6. Accountability

۸ روان‌شناسی مدرسه؛ طرح آموزش و تمرین ۳

بالا، تمرین شواهد محور^۲، و یکپارچگی و سازگاری بین آموزش خاص و عمومی^۳ شد. خشونت‌های آموزش و پرورش در صفحات اول روزنامه‌ها قرار گرفت، و توجه خیلی‌ها را به رابطه بین فضای مدرسه، سلامت روانی، امنیت و یادگیری، و ضرورت داشتن مدارس برای پشتیبانی از نیازهای دانش‌آموزان در این سیر آموزشی، جلب نمود. تمرکز قابل توجهی بر پیشگیری^۴ و ارائه خدمات در بسترهای معمول آموزشی نیازمند بازنگری به شیوه‌های آموزش و تمرین است.

در سال ۲۰۰۲، کنفرانسی با موضوع آینده‌ی روان‌شناسی مدرسه^۵ در اندونزی برگزار شد که در آن مریبان، تمرین‌کنندگان و مصرف‌کنندگان^۶ حضور یافتند و جهت‌گیری‌های جدیدی را برای این حوزه که با افزایش تقاضا و کمبود مریبان و تمرین‌کنندگان مناسب مواجه است، ارائه نمودند. در آمریکا حدوداً ۳۸۰۰۰ روان‌شناس مدرسه وجود دارد؛ با این وجود، همچنان نیاز است تا روان‌شناسان مدرسه، نقش‌ها و محدوده‌ی فعالیتی ما را توسعه و گسترش دهند. همان طور که در اصول کنفرانس آینده مشخص است، «تغییرات در تمارین روان‌شناسی و ارائه‌ی

-
1. High Stakes Testing
 2. Evidence-Based Practice
 3. Integration And Consistency Between General And Special Education
 4. Prevention
 5. Future Of School Psychology
 6. Consumers

خدمات لازم است تا بتوان بالاترین مزیت را به کودکان و مدارس که در آن خدمت‌رسانی می‌کنیم» با توجه به منابع موجود صورت گیرد. این تحول قطعاً مبتنی بر دستاوردهای حرفه‌ای در این عرصه می‌باشد. به عنوان یک تعهدنامه برای موفقیت در عرصه‌ی روان‌شناسی مدرسه، کارشناسان توسعه‌ی شغلی اخیراً این حوزه را به عنوان یکی از مطلوب‌ترین مشاغل نامیده‌اند. در سطح بین‌المللی، روان‌شناسی مدرسه نیز در حال رشد و توسعه است. فرصت‌های آموزشی و تمرینی در سطح عمومی رشد چشمگیری دارند؛ زیرا روان‌شناسی مدرسه به قابلیت دید بیشتری رسیده است. این تغییرات در بستر و تمرکز تمرین مستلزم به‌روزرسانی طرحی برای یکپارچگی مباحث بر سر مسائل جدید، چالش‌ها و موفقیت‌های روان‌شناسی مدرسه می‌باشد. به رهبری دکتر جیم یسلدیک و خدمات برجسته‌ی وی، طرح ۳ بهترین چشم‌انداز را برای مباحث آینده‌ی این عرصه مبتنی بر ورودی‌های حاصله از اعضاء، مربیان انجمن ملی روان‌شناسان مدرسه و سایر سازمان‌های پیشگام در عرصه‌ی روان‌شناسی مدرسه منعکس می‌کند. حالا، از انجمن ملی روان‌شناسان مدرسه و سایر سازمان‌ها خواسته می‌شود تا این اسناد را بررسی و بحث کنند، زیرا آن‌ها آموزش و تمرین را ضرورت سال‌های پیش رو و آتی می‌دانند.

طرح ۳ چندین تغییر و مفهوم مهم را شامل می‌شود. چهار مؤلفه‌ی آشکار در اینجا تعریف شده است. اول، اساس آموزش و تمرین است که مشخصاً بر اصول روان‌شناسی، تربیت و روش‌های علمی متمرکز است. سپس هشت حوزه‌ی شایستگی^۱ یکپارچه وجود دارد. این شایستگی‌ها به عنوان حوزه‌های مستقل فردی دیده نمی‌شوند تا به صورت جداگانه مورد آموزش و تمرین واقع شوند، بلکه مجموعه‌ی یکپارچه از شایستگی‌هایی هستند که نیازمند یادگیری و آموزش همیشگی است. سپس، ارائه خدمات به عنوان مدل لایه ای از آموزش و تمرین تعریف شده تا نیازهای به خصوص دانش‌آموزان و نظام‌هایی که در آن خدمت‌رسانی می‌کنیم را برآورده سازد. در پایان، دو نتیجه به خصوص وجود دارد: ظرفیت‌سازی برای نظام و افزایش شایستگی همه‌ی دانش‌آموزان. این نتایج جدید بوده و کمک می‌کند تا این سند به هدف موفقیت دانش‌آموز متمرکز شود، که شامل جنبه‌های ضروری تحصیلی، سلامت روانی و مدرسه‌ای می‌باشد. این دو هدف به هم تنیده‌اند و نباید آن‌ها را به راحتی از هم تفکیک کرد. به طور کلی، این مدل با توجه به ورودی پیوسته و پیشرفت مستمر حاصل از آموزش، تجربه و تحقیق، مدلی پویا تلقی می‌شود.

روان‌شناسی مدرسه؛ طرح آموزش و تمرین ۳ ۱۱

این طرح ۳ به عنوان زمینه‌ی بحث درباره چگونگی فعالیت تمرین و کارورزی در روان‌شناسی مدرسه می‌باشد. روان‌شناسی مدرسه به عنوان حوزه‌ای که ریشه‌ی آن از یک سو در روان‌شناسی و ارزیابی تحصیلی و از سوی دیگر تا مدل‌های گسترده‌تر ارائه خدمت و تغییر نظام می‌باشد، البته در بستر متمرکز بر پیشگیری. این چالش باعث می‌شود تا ایده‌های به خصوص مطرح‌شده با هم تلفیق شده و موضوع مورد نظرمان را دربرگیرد که عبارت است از همکاری، حل مسئله، و این باور که تکامل روان‌شناسی تنها در دستان افراد حرفه‌ای این زمینه قرار ندارد، بلکه برای کودکان، خانواده‌ها و مدارس که در آن خدمت می‌رسانیم معنی‌دار و حائز اهمیت می‌باشد. به عنوان روان‌شناس مدرسه، باید موفقیت‌ها و رشدهای خود را جشن بگیریم و همچنین برنامه‌ای تدوین کرده تا چالش‌های آینده‌ی خود را برطرف سازیم.

از دقت کاری و تفکر خلاقانه‌ی کسانی که در بهتر شدن این سند به ما کمک کرده‌اند، نهایت تشکر را داریم.

بیل فوהל

رئیس انجمن ملی روان‌شناسان مدرسه

۲۰۰۵-۲۰۰۶